

Kétnyelvű gimnázium — Szegeden is

Nemrégiben jelent meg a lapokban az úgynevezett kétnyelvű gimnáziumokról szóló közlemény. Az új típusú képzést bevezető intézmények sorában nem szerepelt szegedi iskola, pedig — ismereteink szerint — a József Attila sugárúton épülő, 24 tantermes gimnáziumban angol—magyar nyelvű oktatást terveztek.

Müller Józsefné, a városi tanács elnökhelyettese kérésünkre arról tájékoztatt, hogy már az idén szeptemberben indítanak Szegeden olyan gimnáziumi osztályt, amelyben angol és magyar nyelven tanulnak a diákok. Az említett közleményben felsorolt intézmények között azért nem szerepelt szegedi, mert — akárcsak Pécsen — nálunk a leendő kétnyelvű gimnáziumi oktatás rendje eltér a többitől. Míg az ország más városában, a kijelölt iskolákban öt éves időtartamú lesz a képzés, Szegeden és Pécsen ugyanúgy marad 4 év a képzési idő, mint a hagyományos gimnáziumokban. A gimnáziumi évek szaporítása azért nem szükséges, mert az új képzési formában részt vevő szegedi diákok nyelvtudása olyan színvonalú, hogy nem kell az intenzív nyelvtanulásra külön, plusz egy évet fordítani.

Mindebből következik, hogy bizony válogatottan jó

Még lehet jelentkezni

képességű, kiváló tanulmányi eredményeket elért nyolcadikosok jelentkezhetnek a kétnyelvű gimnáziumi osztályba. A válogatás-előkészítés tulajdonképpen már egy éve megkezdődött: az elmúlt nyáron a hetedik osztályt befejező, elsősorban angol tagozatos osztályokban tanuló gyerekek bentlakásos tábortanulmányozásos táborban tanulták az angol nyelvet. Nyilvánvalóan közülük kerülnek majd be legelőször a szeptemberben induló osztályba, ám nemcsak az előkészítésben eddig részt vevők jelentkezhetnek, hanem természetesen mindazok, akik úgy érzik, megállják majd a helyüket. Ma, csütörtökön délután 5 órakor a Radnóti gimnáziumban várják a kétnyelvű gimnáziumi osztályba jelentkezők — szüleit. A szülői értekezleten részletes felvilágosításokkal szolgálnak, itt még csak néhány tudnivaló: még februárban felvételi vizsgát kell tenni a jelentkezőknek, angol nyelvből és matematikából. Ez a felvételi nem befolyásolja az egyéb iskolákba benyújtott jelentkezéseket, vagyis aki itt nem felel meg, az eredetileg megjelölt intézmény fogadja. A szept-

emberben induló osztályt ideiglenesen a Radnóti gimnáziumban helyezik el. Ők — és természetesen majd az új gimnázium kétnyelvű osztályainak tanulói — a képzés első évében heti 12 órában tanulják az angolt és egy szaktárgyat, a történelmet — angolul. A következő években bővül az angol nyelven tanult tantárgyak köre. A képzés fő célja nem az, hogy leendő angol szakosok kerüljenek majd ki a középiskolából; a kétnyelvű gimnáziumban tanulók bármilyen felsőoktatási intézménybe jelentkezhetnek, a cél az, hogy a nyelvet magas szinten elsajátított szakemberekké (gyógyászok, mérnökök, orvosok, közgazdászok stb.) váljanak. Az új gimnáziumban számítástechnika és informatika tagozatos osztályok is indulnak majd, aligha szorul bővebb magyarázatra, milyen kedvező lehetőségek kínálkoznak — a fakultáció mellett — a nyelvtudás és a szakismertek összekapcsolására. A tervek szerint pályázat útján töltik be a tanári állásokat, s angol anyanyelvű tanárokat is alkalmaznak. S. E.

Bevezetés a népművelésbe

Rossz hírem van: az egy főre jutó abszolút alkoholtartalom átszámított értéke alapján csak ötödik helyen állunk a világranglistán. De van egy jó hírem is: ez az adat már ösztönzős, azóta biztosan léptünk előre, mert valamiben mi is fejlődöképese vagyunk. Rossz hír, hogy a hűlgyek naponta csak két deciliter bort fogyaszthatnak az egészségkárosodás veszélye nélkül, jó hír, hogy mi, férfiak, már fél liter bort is ihatunk. Ez — figyelembe véve a vizezést — naponta három nagyfröccsöt jelent, ami — lássuk be — nem kevés. Különösen akkor nem, ha ezt a mennyiséget tömbösítve, a munkavégzés után és a gyerektöltés között vesszük magunkhoz, no, de ezt hagyjuk, túl messzire visz témánktól.

Mert a téma a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán e héten folyó „népművelő szakhét”, melynek rendezvényei a társadalmi devianciákkal (alkoholizmus, kábítószeresítés) csakúgy foglalkoznak, mint az ifjúság kulturális igényeivel, vagy a fiatalok lelki sérüléseivel. Olvasom az alkoholelles kiállítás hatalmas, színes tablóját, milyen hatások vehetők számba ivási szokásaink kialakulásában. Családi, munkahelyi és társadalmi feszültségek, értékrend válsága, hajszolt élettempó, veteségek — többnyire adottságok, bőlöntök. Elromlott az ivókultúra, elvárás lett az ivás, hiedelmek születtek és élnek az alkohol gyógyító, erőt adó hatásairól, lerongyolódott kapcsolatkultúránkban nagyszerű pótcselekvés a vedelés és mindezt fejeli a korlátlan kínálat, valamint a primitív örömszerzéshez való állami vonzalom. Kész a leltár.

Nézem a tablót, jegyzeteket, közben belenallgatok L. Kecskés András lantköltészetének zengzengébe; ezek a színes, karikatúrákkal ékesített figyelmeztetések és a lágy zene úgy meghozták a kedvem egy jó pohár borhoz. Már mennék is, amikor összetalálkozom Hevesi Évával, a szakhét fő szervezőjével, a második évét tapossa itt, a főiskolán.

A meghívón kábítószeres kiállítás is szerepel. Ez miért lett később áthúzva? — Tudtommal két kiállítás van hazánkban ebben a témában. Az egyik egy fővárosi fotósé, ő nem volt hajlandó szóba állni velem. A másikat a rendőrség készítette, de az egy művelődési házá lett ezekben a napokban.

A népművelő és a vidéki. Ez lehetne az egyik fejezet témája abban az írásban, amely a gyakorló közművelődési szakember mindennapi vesszofutásairól szól. A másiké: bevezetés a pénzszerzés tudományába.

Nem ártana egy olyan tantárgy, amely a pénzszerzés lehetőségeivel foglalkozna — mondja a szervező. — Nem nagyon tudjuk ugyanis, hogy ki lehet egyáltalán illetékes a pénz folyósítására. Az persze már a népművelő ügyességén, személyes felkészültségén

szencziósan sikerül: a Sirtos együttes (tagjai között valódi görögökkel) csodálatos estét ajándékoz a majd kétszáz egymásba kapaszkodó, fölleskült fiatalnak. Csúnya dolog ideírni, de tény: ez a „buli” kifizetőd.

A takarékoságot pedig az ifjúságpoltitikai fórum meghirdetett résztvevői szolgálják. Egyikük betegsége miatt elmarad a rendezvény. Lám, ez a veszély minden népművelőre leselkedhet, különösen ilyen mandulapirító telidőn.

Alkoholizmusellenes film. Magam rozoga, csettegető vetítógépet, fekete-fehér, sűrűn szakadozó filmet várok, gurgulázó hangokat és a mczgolópeken szomorú, magukba roskadt, örült tekintetű betegeket, hiszen „balázsbélán” és dokumentarista irányzatok cseperedtem. De nem így történik: színes videofilm jön, a dokumentumjátékok erőteljesebb fajtájából. Ugyanakkor hatásos a mű, mert vállalja az amatőrség jegeit. És az esendőség magában a népművelő mozgalomban is vonzóbb — ha tiszta szándékkal párosul — mint a törtető profizmus.

Dlusztus Imre

Ifjúsági hangversenyek

A Filharmónia általános iskolásoknak rendez hangversenyeket ma, csütörtökön és holnap, pénteken. A megyei diákkollégium Április 4. uti épületében ma délután 5 órakor a Magyar Rádió gyermekkorúsát vezényli Reményi János, illetve Thész Gabriella, zongorán közreműködik Gulyás Ist-

ván. Ugyanezekkel a közreműködőkkel pénteken délután 3 és fél 5 órakor a zeneművészeti szakközépiskola Lenin körüli termében rendeznek koncerteket. Ugyanakkor ma, csütörtökön fél 6-kor a Tábort utcai teremben lesz a Liszt Ferenc Zeneiskola kamarazenei növendékhangversenye.

Mai magyar zene a rádióban

A múlt év végén is lezajlottak az immár hagyományosá vált zenei zsűriészek a rádióban. Mai magyar komponisták 1986-ban elkészült legjobb felvételeit hallgatta le közel egy héten keresztül a közönség, a kritikusok és a KOTA zsűrije. Az értékes díjak odaítéléséről január végén szerezhetek tudomást az érdekeltek, illetve a rádióhallgatók.

A kritikusok zsűrijének díját a zenekari művek kategóriában Dubrovay László Szimfónia című kompozíciójának ítelték, melyet a nyugat-berlini Technika Egyetem elektronikus zenei stúdiójának kitűnő felvételeiben hallgathattunk meg. A közönség zsűrije viszont ugyanabban a kategóriában Durkó Zsolt Széchenyi oratóriumát értékelte a legjobbnak. A kamarazene kategóriában mindkét zsűri véleménye megegyezett, s Mártha István Babaházi történet című művének ítélte a babéroroszlót. A kompozíciót a miridig figyelemre méltó, tehetséges Amadinda ütőegyüttes szolgáltatta meg. A Kórusok Országos Tanácsa díját Vajda János Alleluja című kórusművet kapta. A Magyar Zenei Szövetség elnökségének különdíját pedig a seregszemlén legjobban szereplő fiatal (35 éven aluli zeneszerző) Mártha István nyerte el a Babaházi történet című darabjával.

B. B.

Új lemezek

Culture Club; Farkas: Rákóczi-kantáta; Grofé: Grand Canyon-szvit (kazettán is); Händel: Hegedűsonáták; Kipling: A dzsungel könyve (kazettán is); Mai magyar zeneszerzők művei cimbalomra; Népszerű operettjátékok; Puskás Károly, a Hungaria primása és cigányzenekara játszik; Nádas Gábor dalai; Solti Károly énekel; Süss, a sárkány IV. (kazettán is); Wagner—Liszt: Négy átirat a Tannhäuser című operából; R-GO (kazettán)

Új film

Szines amerikai film. Thomas Meehan, Charles Strouse és Martin Charnin színpadi műve alapján írta: Carol Sobieszki. Fényképezte: Richard Moore. Zene: Ralph Burns. Rendezte: John Huston. Főbb szereplők: Aileen Quinn, Albert Finney, Carol Burnett, Tim Curry, Ann Reinking, Bernadette Peters.

Most kétféle kezdés volna lehetséges. Azonnal, képményen a dolgok közepébe vágyva kijelenteni, hogy „ennyire elvetemlően melodramatikusan baromságot regélt a nem”, stb., stb. Kifigurázni jól kivészeve a sárga földbe döngölni az amerikai filmpar e kétezer százalékosan tipikus termékét. Megérdemelné, hajaj. Többet se.

A másik út? Vágjunk neki. Tulságosan olcsó megoldás lenne újfent, százezredszer nekiesni a tengerentúli mozisuperhatalom által kialakított izlésvilágnak. Érdeমেsebb, mint konfliktusos helyzetekben mindig, a dolgok mélyére tekinteni.

Adott a világ legkönnyzacszkóingerlőbb, egészen garázda sztorija. Árvaház. Gyónyörű, édes-bájos árvalánykák. Nemi nyomoronc igazgató, bizonyos Miss Hannigan, kit kórusban kötelező éltetni, mint olykor bizonyos közép-európai diktátorokat: „We loove youuu, Miss Hannigan.” Csúnya, csontos, meg alkoholista. Terror, elnyomás, szolgasors. Hősnő jó, fürtös fejű, a világ legaranyosabb kislánya, talpraesett és tündéri, meg minden. Valamivel később következik az örökbe fogadó milliomos ex machina. (Esküszöm, nem tréfálok.) Milliomos kopasz ugyan, szintúgy miként holmi diktátorok, ám nála a bizarr külső arany szívet takar. No meg némi elfojtott érzelmeket, természetesen a titkárnő iránt — akik naná, hogy kölcsönösen. (Azonnal abbahagyom.) Végezetül: aki nem tudná, miféle befejezés lehet a műnek, azt — nem érdekel — falja föl

Annie

a Metro—Goldwyn—Mayer oroszlánja. Annie-ről pedig még annyi elmondandó, hogy fenti, hihetetlenül eredeti és változatos cselekményű kalandjai során, partnereivel egyetemben, időről időre dalra fakad, szeppelel-táncol, de úgy ám, hogy a jó öreg Fred Astaire áldja meg őt mind a két, könyékig hollywoodi kezével.

Csakhogy... csakhogy. Itt következik éppen ama bizonyos, felszín mögötti mélyebb mondandó. Vagy inkább: egy ilyenkor rendszerint erőteljesen háttérbe szoruló szempont. Nevezetesen: a nekünk tökéletesen érdektelen, izlésünknek borzalmas Broadway-revüsstílus hátsó udvarában meghúzódó, egyféle tartós szenczió. Az üvöltően színvonalatlan műegészen belüli, elképesztően magas színvonal. Sőt: tehetségcsillogás. Ahogyan a gyermekszereplők játszanak, mozognak, énekelnek. Egy-egy. Ahogyan a tradicionális amerikai revüipar jeleneteket komponál. Amennyi hajsza! pontosan elvégzett iparosmunka, töké-

letesen kidolgozott, precíziós szakmai elem itt található. Táncról, dalon át, egységes színészi játékgig. Színészvezetés. Dekorativitás. (Eszközben, látványban, „üzenetben”) Bombabiztos beállítások. Óriási mennyiségű, ráadásul legalább 60 százalékos eredeti gégalmaz. Bátran kijelenthetem: a

sort még lehetne folytatni. Persze hogy mindez mire, mi célt szolgál, mennyire szánandóan hasztalan, silányságában akár még sajnálatra méltó is, ami a vég-ső összegeztet illeti — tudjuk. Am a minőség mife-lénk váltig késő forradalma idején az Annie-t, meggyő-ződésem, ilyesféle összefü-gésekben sem árt láttatni, árva ide vagy oda. Dickens forogjon a sírjában, ha akar: a Metro—Goldwyn—Mayer oroszlánjának bögése elnyomja a különböző őszinte, hiteles emberi érzelme-ket. Viszont e tény azt is bizonyítja: a maga módján milyen jól is bög ez az oroszlán.

Domonkos László

Mini itt, Mini ott

Mármint Mini Színpad. Amelyről e hasábokon ugyan már megírtuk, hogy az Ifjúsági Rendező Iroda szegedi gyermekszínházaként működik, mindössze nyolc tagú, és nevével el-lentétben maximális ambí-ciókkal rendelkezik — a megvalósítás legfrissebb eseményei azonban, úgy tűnik, azt bizonyítják: nagyszabású igényeiket szívós kitartással valóság-gá tenni is igyekeznek.

Két francia nyelvű új-ságukkal is előttem: január 26. és február 1. között Pá-rizban és Blois-ban öt előadással lépett föl — im-máron a magyar kultúrát képviselve — a Mini Szín-pad. A Le Nouvelle Rep-ublique du Centre-Ouest február elseji számában a cikk címe: A gyermekek találkozása a magyar ró-kával. (Nekünk meg — a francia címadó mókával.)

Az írás nemcsak azt fejti ki, hogy Blois apróságai megismerkedhettek a magyar rókával, „hála egy, a Tisza partjáról jött színtársulatnak”, hanem messze-menően értékeli a Mini Színpad társulatának technikai föl-készültségét, nem feledkezve meg méltányol-ni azokat a módosításokat, amelyeket a szegediek produkciójukon annak ér-dekben hajtottak végre, hogy a Vörös róka meséjét jobban a francia meseha-gyományokhoz igazítsák.

A Mini Színpad egyé-b-ként tervezett évi 209 elő-adásához képest idén há-romszázat kíván teljesí-te-ni, szegedi bérletesének száma pedig az előző évi-hez képest közel ezerral növekedett: 2400. Ami a korábbi (Dánia, Belgium) és a mostani franciaorszá-gi turnét (no meg a jövőt) illeti: a társulat alapvetően

épít a gyermekelőadások külföldi tapasztalataira, a másfajta hagyományokra, a nyugati gyermekproduk-ciók dinamikai különbsé-geire, sőt, Franciaország-ban igen ügyesen oldották meg a nyelvi nehézségek eltüntetését is: a szereplők a hagyományosan nemzet-közi „mozgásnyelven” beszéltek, a középponti ma-riionettfigura pedig az ille-tő ország nyelvén, play backról továbbította a né-zőközönséghez azt, ami el-játszhatatlan. Természetes, hogy a franciaországi siker után a Mini Színpad rövi-desen újabb frankhoni meghívás elé néz, hasonló in-stáció várható az NSZK-ból, tovább bővül-nek jugoszláviai kapcsola-taik is — Szegeden pedig? Remélhetően az eddiginél is több alkalmunk lesz fi-gyelni rájuk... D. L.